

Tämän sivun alkukielistä versiota [PL](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Swipe to change

puola

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Puola

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Toimenpiteen tyyppi riippuu turvaamistoimen kohteena olevan saatavan luonteesta. Siviili prosessilain (*kodeks postępowania cywilnego*) 747 §:n mukaan rahasaatavia koskevia turvaamistoimia ovat irtaimen omaisuuden, ansiotulojen, pankkitilillä olevien varojen tai muiden saatavien taikka muun omistusoikeuden ulosmittaus suoritusvelvollisen omistaman kiinteistön pakkokiinnitys sellaista kiinteistöä koskeva hukkaamis- tai kiinnityskielto, jolla ei ole lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriotetta tai jonka lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriote on hävitetty tai tuhoutunut aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys kiinteistön yhteisomistusoikeuden hukkaamiskielto suoritusvelvollisen omistaman yrityksen tai maatilain, yrityksen kuuluvan laitoksen tai sen osan taikka maatilain osan asettaminen selvitystilaan. Jos turvaamistoimen kohteena on jokin muu kuin rahasaatava, tuomioistuimien määrää kulloinkin asianmukaiseksi katsomansa turvaamistoimen, joka voi olla myös rahasaatavan turvaamiseen tarkoitettu toimi (siviili prosessilain 755 §). Tuomioistuimien voi esimerkiksi määrätä menettelyn asianosaisten tai menettelyssä osallisina olevien oikeuksista ja velvollisuuksista menettelyn aikana määrätä menettelyn kohteena olevan omaisuuden tai oikeudet hukkaamiskieltoon keskeyttää tuomion täytäntöönpanoa koskevan täytäntöönpano- tai muun menettelyn määrätä seikoista, jotka liittyvät (alikäisten) lasten huoltoon ja yhteydenpitoon lasten kanssa määrätä, että lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin tai muun asiaa koskevan rekisterin tietoihin liitetään asianmukainen varoitus. Turvaamistointa valittaessa tulee ottaa huomioon asianosaisten tai menettelyssä osallisina olevien edut, jotta voidaan varmistaa, että edunsaaja saa asianmukaisen oikeussuojan ja että suoritusvelvollista ei rasiteta kohtuuttomasti.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Turvaamistoimen määräämistä koskeva menettely voidaan käynnistää asianosaisten tai menettelyssä osallisena olevan pyynnöstä. Hakemus toimitetaan sille tuomioistuimelle, jolla on toimivalta käsitellä asia ensimmäisenä oikeusasteena. Jos kyseistä tuomioistuinta ei voida määrätä, toimivalta kuuluu sen paikan tuomioistuimelle, jossa turvaamistoimea koskeva päätös on määrä panna täytäntöön. Jos edellinen peruste ei sovellu tai jos turvaamistoimea koskeva päätös on määrä panna täytäntöön usean eri tuomioistuimen oikeudenkäyttöalueella, toimivaltainen tuomioistuin on pääkaupunki Varsovan alioikeus (*sąd rejonowy*). Menettelyn aikana tehdyn turvaamistoimen määräämistä koskevan hakemuksen käsittelee sen oikeusasteen tuomioistuin, jossa menettely on vireillä. Jos menettely on vireillä korkeimmassa oikeudessa (*Sąd Najwyższy*), turvaamistoimen määräämisestä päättää kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (siviili prosessilain 734 §). Viran puolesta, jos koko menettely voidaan aloittaa viran puolesta (siviili prosessilain 732 §). Turvaamistoimen määräämistä koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Hakemuksen on täytettävä oikeudenkäynnissä esitettävälle lausunnoille asetetut vaatimukset ja siinä on täsmennettävä turvaamistoimen muoto ja rahavaatimuksen tapauksessa myös turvaamistoimen määrättävän maksun suuruus (joka ei voi olla suurempi kuin vaaditun saatavan määrä sisältäen korot turvaamistoimea koskevan päätöksen antamispäivästä alkaen ja turvaamistoimen määräämisestä aiheutuvat kustannukset sekä mahdollisesti myös arvioidut menettelyistä aiheutuvat kustannukset). Hakemuksessa on myös mainittava seikat, joilla sitä perustellaan. Jos turvaamistoimen määräämistä koskeva hakemus tehdään ennen menettelyn alkua, hakemuksessa tulisi myös esittää lyhyt kuvaus asian aiheesta (siviili prosessilain 736 §). Turvaamistoimi voidaan määrätä ennen menettelyn alkamista tai sen aikana. Edunsaajan saatua täytäntöönpanoasiakirjan turvaamistoimi voidaan määrätä vain, jos sen tarkoituksena on turvata saatava, jonka suorittamisen määräaika ei ole vielä umpeutunut (siviili prosessilain 736 §:n 2 momentti). Jos turvaamistoimi määrätään ennen menettelyn alkamista, tuomioistuin asettaa määräajan, johon mennessä menettelyn aloittava kanne on nostettava sillä uhalla, että turvaamistoimi raukeaa (siviili prosessilain 733 §). Turvaamistoimen määräämistä koskeva hakemus on käsiteltävä viipymättä, viimeistään viikon kuluessa siitä, kun hakemus on jätetty tuomioistuimeen, ellei erityissäännöksissä toisin säädetä. Jos laissa säädetään, että hakemus on käsiteltävä kuulemisen yhteydessä, kuuleminen on pidettävä kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on jätetty (siviili prosessilain 733 §). Turvaamistoimi määrätään tuomioistuimen tuomiolla.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Turvaamistoimen määräämistä voi pyytää kaikissa tuomioistuimen tai välitystuomioistuimen käsittelemissä yksityisoikeudellisissa asioissa (siviili prosessilain 730 §).

Turvaamistoimen määrääminen edellyttää, että hakija pystyy perustelemaan vaateensa ja sen, että turvaamistoimen määrääminen on hänen oikeudellisen etunsa mukaista. Turvaamistoimen määrääminen on hakijan oikeudellisen edun mukaista, jos sen puuttuminen vaikeuttaisi vakavasti asiassa annetun tuomion täytäntöönpanoa tai tekisi siitä mahdotonta taikka muulla tavoin vaikeuttaisi vakavasti menettelyn tavoitteiden saavuttamista tai tekisi siitä mahdotonta (siviili prosessilain 730 §1).

Turvaamistoimella ei voida kattaa koko vaadetta, ellei laissa toisin säädetä (siviili prosessilain 731 §).

Tuomioistuin voi asettaa turvaamistoimen täytäntöönpanon ehdoksi, että edunsaaja asettaa vakuuden, joka turvaa suoritusvelvollisen mahdolliset turvaamistoimen täytäntöönpanosta johtuvat vaatimukset. Näin ei kuitenkaan voida toimia silloin, jos edunsaaja on valtionkassa ja jos turvaamistoimi liittyy vaateeseen, joka koskee elatusapua, työkyvyttömyyseläkettä tai työoikeudelliseen asiaan liittyviä työntekijän saatavia siltä osin kuin ne eivät ylitä työntekijän kuukausipalkan kokonaissummaa (siviiliprosessilain 739 §).

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Turvaamistoimet voivat koskea

irtainta omaisuutta

ansiotuloja

pankkitilillä olevia varoja tai muita saatavia taikka muuta omistusoikeutta

kiinteistöä

alusta tai rakenteilla olevaa alusta

kiinteistön yhteisomistusoikeutta

yritystä tai maatilaa, yritykseen kuuluvaa laitosta tai sen osaa taikka maatilaa osaa.

Turvaamistoimi ei voi koskea täytäntöönpanon soveltamisalaan kuulumatonta omaisuutta tai soveltamisalaan kuulumattomia velkoja tai oikeuksia.

Turvaamistoimi voidaan kohdentaa herkästi pilaantuvaan tavarahan, jos suoritusvelvollisella ei ole muuta omaisuutta, jonka avulla edunsaajan saatavat voidaan turvata, ja jos tavara voidaan myydä nopeasti.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Turvaamistointa koskevan menettelyn päätarkoituksena on varmistaa, että edunsaajaa (useimmiten velkoja) suojellaan oikeuskäsittelystä johtuvan viivästyksen mahdollisilta haittavaikutuksilta, ja parantaa edunsaajan asemaa täytäntöönpanomenettelyissä, jos tuomioistuimen menettely ja turvaamistoimi koskevat täytäntöönpanokelpoista vaatimusta. Tietyissä tilanteissa turvaamistoimi voi myös antaa edunsaajalle oikeuden rahalliseen etuuteen.

Turvaamistoimi voi myös olla vastine suoritusvelvollisen toimiin, jotka vahingoittavat edunsaajan oikeutettua etua.

Turvaamistoimen vaikutukset suoritusvelvolliseen riippuvat turvaamistoimen lajista. Turvaamistoimella voi olla esimerkiksi seuraavia vaikutuksia:

Jos ulosmittaus koskee irtainta omaisuutta, irtaimen omaisuuden hallinta ulosmittauksen jälkeen ei vaikuta myöhempään menettelyyn ja irtainta omaisuutta koskevat täytäntöönpanomenettelyt voidaan kohdistaa myös ostajaan.

Jos turvaamistoimena ulosmitataan yrityksen tai maatilalla omistajan pankkitilillä olevat varat, suoritusvelvollinen voi nostaa tililtä ainoastaan tuomioistuimen ilmoittaman summan palkkojen, niistä perittävien verojen ja muiden lakisääteiden maksujen suorittamiseen sekä toimintamenojen kattamiseen.

Tietyissä tapauksissa voidaan käyttää myös muita ulosmitattuja velkoja ja omistusoikeuksia (tuomioistuimen määrittämällä tavalla).

Ulosottomies myy kaikki ulosmitatut esineet ja arvo-osuustilille tai muulle rahoitusvälineiden kauppa koskevissa säännöissä tarkoitettulle tilille kirjattu rahoitusvälineitä koskevat oikeudet, ja niistä saadut varat talletetaan tuomioistuimen talletustilille.

Kiinteistölle tai kiinteistön yhteisomistusoikeudelle määrätään hukkaamis- tai kiinnityskielto.

Alus tai rakenteilla oleva alus kiinnitetään.

Suoritusvelvolliselta poistetaan hallintaoikeudet, omaisuus asetetaan selvitystilaan ja selvityspesän tulot toimivat vakuutena.

Elatusapua koskevissa asioissa suoritusvelvollisen on maksettava edunsaajalle tietty summa joko kertaluonteisesti tai toistuvasti.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Suoritusvelvollinen voi milloin tahansa pyytää turvaamistoimea koskevan oikeudellisesti sitovan päätöksen kumoamista tai muuttamista, jos turvaamistoimen taustalla ollut syy lakkaa olemasta tai muuttuu (siviiliprosessilain 742 §).

Turvaamistoimi perutaan seuraavissa tilanteissa:

suoritusvelvollinen tallettaa edunsaajan turvaamistoimea koskevassa hakemuksessa pyytämän summan tuomioistuimen talletustilille

vaatimus tai hakemus palautetaan tai hylätään lain mukaisesti

vaatimusta tai hakemusta ei oteta käsiteltäväksi tai menettely keskeytetään

edunsaaja ei hae menettelyssä koko turvaamistoimessa vaateena ollutta summaa tai hakee muita saatavia kuin ne, jotka on turvattu turvaamistoimella ennen menettelyn vireillepanoa

turvaamistoimen kohteena olleen vaatimuksen hyväksyvistä tuomiosta tulee lainvoimainen (turvaamistoimi perutaan kuukausi sen jälkeen, kun tuomiosta tulee lainvoimainen)

edunsaaja ei hae muita täytäntöönpanotoimia kahden viikon kuluessa siitä, kun vaatimuksen hyväksyvä tuomio tulee lainvoimaiseksi asiassa, jossa turvaamistoimena on ollut irtaimen omaisuuden, ansiotulojen, pankkitilillä olevien varojen tai muiden saatavien taikka muun omistusoikeuden ulosmittaus tai suoritusvelvollisen yrityksen tai maatilalla, yritykseen kuuluvan laitoksen tai sen osan taikka maatilalla osan asettaminen selvitystilaan.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Sekä edunsaaja että suoritusvelvollinen voivat valittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamasta turvaamistoimea koskevasta päätöksestä (siviiliprosessilain 741 §).

Päivitetty viimeksi: 08/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.